

Prefix-projektin operatiivisen työryhmän ja ohjausryhmän
itsearviointitapaaminen
1.3.2013 Metropolia Ammattikorkeakoulussa

Vs. koulutuspäällikkö Robert Arpo
Metropolia Ammattikorkeakoulu kulttuurin ja luovan alan klusteri

Kenelle arvioidaan ja miksi

1. Rahoittajalle

ESR- ja EAKR-hankkeissa rahoittaja tekee paitsi ohjelmatason arviointia, myös yksittäisten projektien arviointia suhteessa sille asetettuihin tavoitteisiin, ja resursseihin.

Tämänkaltainen arviointi toteutuu rahoittajalle raportoitavien määrällisten ja laadullisten projektia koskevien tietojen avulla väliraportteina, seurantatietoina ja projektin loppuraportointina.

Kuten Petri Uusikylä ja Anna-Kaisa Mäkinen toteavat (Tiedosta-arvioi-paranna), tämänkaltainen arviointi ei usein juuri hyödytä itse projektia, koska se ei sisällä palautetta, jonka perusteella projekti voisi kehittää toimintaansa.

2. Omalle organisaatiolle

Metropolia Ammattikorkeakoulun kulttuurin ja luovan alan klusterissa on aloitettu vuonna 2008 järjestelmällinen kehitystyö sen projektien arviointikäytäntöjen kehittämiseksi. Prefix-hankkeen arviointi liittyy tähän laajempaan ja jatkuvaan kehitystyöhön.

Tehokkaamman ja menetelmällisesti kehittyneemmän hankearvioinnin hyödyt liittyvät Metropolian kulttuurin ja luovan alan klusterissa koulutusohjelmien ja hankkeiden toimintojen ja toimijoiden välisen yhteistyön sujuvuuden kehittämiseen ja hankkeiden tunnettuuden lisäämisen emo-organisaatiossa. Käytännössä opetus- ja hallintohenkilökunnan osallistumista hankkeisiin halutaan tehostaa paikantamalla arviointityöllä kehittämistä tarvitsevia käytäntöjä ja toiminnan osa-alueita. Arvioinnin tavoitteena on myös paikantaa niitä keinoja, joilla voidaan madaltaa opiskelijoiden hankkeisiin osallistumisen kynnystä.

3. Projektille

Sisäisen arvioinnin kautta siihen osallistuville projekteille pyritään tarjoamaan mahdollisuus kehittää omaan toimintaansa ja käytäntöjään sen toteutusaikana. Tällä tavoin arviointi ei tapahdu ainoastaan jälkikäteen, vaan sitä voidaan hyödyntää koko projektin keston ajan. Arviointiraporteissa esitetyt kehitysehdotukset tuodaan projektissa esille ja niiden lähtökohdana olleita mahdollisia ongelmia seurataan myöhemmissä arvioinneissa. Tätä kautta on myös mahdollista kehittää menetelmiä ajallisesti pidempikestoisille toiminnan kehittämisen prosesseille.

Miten arvioidaan

Prefix-hankkeen ensimmäisessä itsearviointitapaamisessa aiheena oli projektin käynnistysvaihe, joka käsittää rahoituksen hakuvaiheen ja rahoituspäätöksen jälkeiset aloituskuukaudet. Ajallisesti kyse on pääasiallisesti ajanjaksosta syyskuu 2011 – loppukeuhkuu 2012. Lisäksi keskusteltiin yleisellä tasolla käyttöön otettavista arviointimenetelmistä ja arviointiaikataulusta.

Toisessa arviointitapaamisessa hanke oli yli puolivälissä ja jäljellä vielä tasan vuosi. Arviointiin kutsuttiin operatiivisen ryhmän lisäksi myös ohjausryhmäläisiä sillä ajatuksella, että projektin ollessa näin pitkällä heillekin oli muodostunut jo hyvä käsitys hankkeen saavutuksista ja ongelmakohtista.

Kyselylomake

Metropolian kulttuurin ja luovan alan klusterissa on kehitetty kyselylomaketta, jonka kysymykset liittyvät projektin eri osa-alueisiin (lomake liitteenä). Projektipäällikkö oli muokannut lomakkeen kysymyksiä juuri kyseisen projektin tarpeita ja tilannetta vastaavaksi jo ensimmäiseen arviointiin. Toista arviointia varten lomake siirrettiin verkkoon, jolloin vastaaminen helpottui. Myös kysymysmäärää hieman vähennettiin, lisättiin kokonaan uusi kohta "tulokset" ja annettiin mahdollisuus kommentoida kysymyksen asettelua sekä esittää sanallisesti lisäyksiä kuhunkin kysymyskategoriaan. Tapaamisessa ilmeni pari kysymystä, joita esitettiin muutettavaksi. Jatkossakin kyselylomake lähetetään hyvissä ajoin ennen arviointitilaisuutta vastattavaksi valitulle kohderyhmälle ja saatuja tuloksia hyödynnetään arviointiin liittyvässä focus group-keskustelussa.

Focus group – haastattelu

Focus Group – haastattelu (menetelmästä enemmän ks. esim. Madriz 2000) rakennetaan lomakekyselyn kysymyksenasettelun ja tulosten ympärille. Aluksi ryhmässä voidaan käydä läpi kyselyn tulokset ja siinä korostuneesti esille tulleet seikat. Tämän jälkeen varataan riittävästi aika keskusteluun, jossa lomakkeen kysymykset käydään läpi. Haastattelua ohjaavana ajatuksena on antaa kaikkien näkemysten nousta esille ja tämän jälkeen täsmentää kysymyksiä niistä osa-alueista, joista syntyy eriäviä mielipiteitä. Tämänkaltaisessa pitkäkestoisessa ryhmähaastattelussa tietyt asiat nousevat esille useita kertoja ja niiden pohjalta on mahdollista paikantaa myös projektin toiminnan kehittämisen kannalta olennaiset alueet.

Edellä kuvattu arviointiprosessi, johon sisältyy lomakekysely ja focus group-haastattelu, oli Prefixin toinen. Kyselyn ja sen jälkeen toteutetun haastattelun yhdistäminen on osoittautunut aiemmissakin hankkeissa hyväksi ratkaisuksi. Kyselylomakkeen anti ja focus group-haastattelussa esiin nousevat teemat tukevat parhaassa tapauksessa toisiaan.

Arviointiin osallistuvan ryhmän, arvioijien ja arviointimenetelmän valinnassa on huomioitava, mikä projektin vaihe ja substanssisisältö on kulloinkin arvioitavana. Arviointiin osallistuvan ryhmän kokoonpano kuten myös käytettävä menetelmä ja arvioinnin toteuttajat on aina syytä harkita tapauskohtaisesti. On syytä miettiä mahdollisuutta suunnitella ja toteuttaa arviointi tiiviimmässä yhteistyössä projektikumppaneiden kanssa. Jatkossa Metropolian projektien arvioinneissa tulee mahdollisesti olemaan entistä tiiviimmin muiden hankkeiden henkilöstöä.

Edellisessä arvioinnissa esiin noussut tarve järjestää ulkopuolisen vetämä laajempi arviointitapaaminen kesän 2012 jälkeen haudattiin kuitenkin operatiivisen työryhmän kokouksessa kesän tienoilla. Prefix järjestänee vielä projektin lopussa oman, kolmannen arviointitilaisuuden.

Lähde:

Madriz, Esther 2000: Focus Groups in Feminist Research. Teoksessa Denzin & Lincoln (eds.) 2000. Handbook of Qualitative Research. Second edition. London: SAGE, 835-850.

Kirjaus käydystä keskustelusta

Keskusteluun 1.3.2013 Metropoliaassa (Bulevardi 29) osallistuivat

Eija Rajalin, KTAMK (Skypen välityksellä)

Jetta Huttunen, KTAMK (Skypen välityksellä)
Saija Heinonen, Metropolia
Stiina Laakso, SATU ry
Pirjo Koskelo, SES
Marcus Korhonen, YLE

Sihteeriksi oli kutsuttu Reititin-hankkeesta Susanna Snellman, mutta hän oli erehtynyt päivämäärästä, joten sihteerinä toimi Saija Heinonen.

Robert esitteli arviointitulokset ja kävi läpi kohdat, joissa oli korkeita tai matalia arvoja

SUUNNITELMALLISUUS JA ORGANISOITUMINEN

Noin puolet kohdista oli positiivisia lukuja.

1.9 oli eniten hajontaa, riippuu paljon tekijästä miten projektihallinto koetaan. Saattaa myös olla että sanamuoto on tuossa hämäävä, siinä missä muiden tämän kohtien kysymyksissä 5 on positiivinen merkki, tässä se on negatiivinen. Kysymyksen asettelua kannattaa vielä katsoa uudelleen seuraavaan lomakekierrokseen. Mutta ylipäänsä on hyvä antaa viesti rahoittajalle että aikaa menee paljon hallintotyöhön.

Marcus totesi kohdasta 1.7 että se on ongelma, joka on ollut koko ajan olemassa jossain määrin ja josta on jo puhuttu aiemminkin.

Pirjo: Viime ohjausryhmässä aukeni itselle vasta paremmin että mistä tässä on kyse. Mutta kehityshankkeiden kanssa on tällaista, alussa ei vielä oikein tiedetä mitä tulee tapahtumaan ja se selkiintyy vasta matkan aikana.

Saija lisäsi että alussa oli tosiaan epäselvyyttä siitä kuka alkaa tekemään mitään, Generator toi koko Prefix-idean esille ja he olivat pitkään sitä jo kehitelleet, joten oletus oli että heillä on hyvä käsitys siitä mitä halutaan tehdä. Näin ei kuitenkaan ilmeisesti ollut, joten työjärjestystä piti alkaa pistämään uusiksi ja otin omaksi tavoitteekseni oppia projektin teemoista niin paljon kuin mahdollista. Tähän oppimisprosessiin menee oma aikansa.

Marcus: Se joka hankkeen idean tarjoaa, voisi olettaa ns. omistajuuden olevan heillä. Generatorilla on tai oli ehkä joku ajatus tästä kaupallisena potentiaalina.

PROJEKTIN TOIMINTAMALLIT JA –TAVAT

Pääsääntöisesti positiivisia vastauksia.

2.5 Saija: On harmi, että osatoteuttaja-tuottajat ovat loistaneet poissaolollaan kokouksissa, vaikka on sinne kutsuttu.

Marcus: Ala on kädestä suuhun -tyyppistä, eikä pitkän tähtäimen suunnittelua ole juurikaan. Ehkä siksi ei kehitystyö kiinnosta samalla tavalla. Kun vertaa muihin bisneksiin, niin yhteistyö on ihan eri tasoista.

Saija: Muut kuin tuottajat ovat kyllä aktiivisia ja kiinnostuneita.

Marcus: Voisi järjestää YLEllä työpajan, toukokuussa mahdollisesti.

Saija/Jetta: Toukokuussa myös voisi esitellä Torniossa oppilaitos-yhteistyöseminaarissa yhden uuden mahdollisen yhteyden, Oulussa toimivan alan yrityksen.

Saija: Tuli mieleen että myös vaikka videopajoille, eli ruohonjuuritasolla, vedettäisiin pieniä työpajoja esim. storarin tekemisestä tms.

Marcus: Miksei esim. Riken Frame forge -esimerkkiä käyttäen, sen tyyppistä voisi hyvinkin. Esitettiin kuitenkin huoli ettei tuo syö järjestelyaikaa isommilta ammattilais-työpajoilta. Niistä huolehditaisiin tietysti ensin, ja näitä pienempiä pajoja voi järjestellä jos aikaa on.

YHTEISTYÖ

3.4 -kohtaan liittyen kysyttiin oliko syyskuun seminaarissa kv-vieraita? Pääpuhuja Jan Marnell oli Ruotsista, samoin Todd Daugherty, joka on lähtöisin USA:sta.

3.9 Alkuperäiseen ideaan nähden ei tunneta ehkä niin hyvin kuin olisi pitänyt/olettanut tähän mennessä. Ei ole järjestetty suurimittaista koulutusta, vaikka tämä oli alkuperäisessä suunnitelmassa. Hidas käynnistys näkyy tässä, kahden tuotannon toteutumattomuus jätti aukon, jota ei saatu paikattua saman tien.

Saija: Itsellä ainakin vaikeuksia tiedottaa jos ei ole vielä mitään konkreettisia tuloksia, joista voi kertoa.

Marcus: Hypetyt toimii tietynlaisissa jutuissa, mutta en tiedä olisiko tässä siitä hyötyä.

SEURANTA, ARVIOINTI JA OPPIMINEN

4.6 Epämääräinen kysymys, jäänne vanhasta lomakkeesta, mikä mainittu järjestelmä on? Kysymykseen oli vaikea vastata.

4.5 Todettiin olevan vähän turha kysymys, oudot sanamuodot.

Jetta: Oppilaitosnäkökulmasta (itse)oppiminen on positiivinen lisä projektiin osallistumisessa.

Marcus: Kohderyhmän oppiminen on olennaisinta, oma oppiminen on tähän pelkkä bonus.

Saija: Yleinen huomio: lomakkeessa olisi hyvä olla myös edellisen arvioinnin tulokset, näkisi onko muutosta. Ei täytettävässä lomakkeessa, mutta tässä arviointitilaisuudessa.

Kysymykset hieman vaihtelevat lomakkeesta toiseen, mutta suurin osa on kuitenkin samoja.

TULOKSET

Lähes kaikki vastaukset ovat vihreitä, eli plussalla.

5.1 ja 5.3 kysyvät aika samoja asioita, silti erilaiset vastaukset. Erilaisia näkökulmia.

Toinen pois, eli 5.3 pois.